

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksb.: Tor Sande
e-post: fmnotos@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 20
Vår ref: 2017/6427
Deres ref:
Vår dato: 04.07.2018
Deres dato:
Arkivkode: 311

Utredning av Grenseendring - Kommunegrensen mellom Rødøy og Lurøy kommuner i Nordland - Oversendelse til departementet

Det vises til departementets brev av 9. mai 2017 og vårt svarbrev av 9. juni 2017.

Det har kommet inn flere innbyggerinitiativ om grensejustering mellom Rødøy og Lurøy. Kommunaldepartementet har i brev av 12.10.17 bedt Fylkesmannen om å utrede konsekvensene av en grensejustering mellom Rødøy og Lurøy som omtalt i innbyggerinitiativ. Departementet åpnet samtidig for at Fylkesmannen i tillegg kunne utrede større eller mindre grensejusteringer i det omtalte området.

Deling og grensefastsetting etter Inndelingslova

Etter Inndelingslova § 6 gjør Kongen vedtak om justering av grenser mellom kommunar og fylke.

Etter H-10/15 Rundskriv til Inndelingslova kap. 10.2 skal Fylkesmannen forberede og gi tilrådning til departementet i grensejusteringssak.

Om vurderingen i grensejusteringssaker heter det i rundskrivet:

«Inndelingslova seier ikkje noko om kor stor vekt ein skal leggje på dei ulike momenta i ei grensejusteringssak. Den som står ansvarleg for utgreiinga, må avgjere kva som er "nødvendig" å greie ut i kvar einskilde sak.

Det går fram av Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) at for grensejusteringssaker vil opplysningar om folketal, areal, geografi, topografiske tilhøve, kommunikasjonstilhøve og plangrunnlag i kommunane kunne vere viktig å hente inn.

Departementet tilrådde i forarbeida at det bør hentast inn fråsegn frå grunneigarar og andre med rettar i området. Vidare går det fram at følgjande opplysningar kan vere aktuelle å hente inn i saker av større omfang: Demografiske utviklingstrekk, flytteaktivitet, pendling, næringsstruktur, næringsutvikling, byggjemønster, arealbruk, inntekts- og utgiftsstruktur, det kommunale tenestetilbodet og interkommunalt samarbeid.»

Innbyggerinitiativ 2016:

Øresvik lokalutvalg tilskrev 07.06.16 Rødøy kommune om innspill vedtatt av utvalget i forbindelse med kommunens utredning om kommunereformen. Følgende uttalelse ble vedtatt og oversendt kommunen og Fylkesmannen:

«Øresvik krets krever grensejustering som minimum innebærer at hele kretsen blir innlemmet som en del av Lurøy kommune, sammen med øvrige deler av «Tonneshalvøya», som tilhører Rødøy kommune».

I forslag om ny nordlig og østlig grense for Lurøy kommune sier lokalutvalget dette:

«Starter ved grensepunkt Lurøy-Rødøy-Rana og følger kommunegrense Rødøy-Rana til kommunegrense mot Meløy, følge(r) så grense til Saltfjellet nasjonalpark i sv. retn. til vannskille/eiendomsgrenser nord av Nordfjorden, følger deretter vannskillet/eiendomsgrenser på nordsiden av Nordfjord og Melfjorden i v. retn. til grense gnr. 30 Telnes. Vinkler s. ut i hav, vinkler så i vnv. til passert Brattholmen, og vinkler deretter i n. retn. til nø. av Rødøya. Vinkler så i nv., mellom Otervær og Svinvær til Meløy grense, og følger deretter grensen, til havs i nv. Retning.

Dette innebærer at Rødøy kommune gnr. 1-29 og gnr. 70-80, blir innlemmet i Lurøy kommune».

Kommunedelsutvalget hevder at innbyggerne i Øresvik og Sørfjorden krets, og ellers på Tonneshalvøya i Rødøy, har forsømte og fraværende kommunale tjenestetilbud. De har allerede etablert relasjoner, tjenestetilbud og faste handelssteder i Lurøy kommune. Det vises også til lange avstander i form av reisetid med ferje; Fv17 Jektvik – Sørfjorden – Kilboghavn, på min. 2 t tur – retur, med lav frekvens + 1 time tur – retur til kommunesenter/helse og omsorgssenter som ligger i Rødøy kommunes nordre del.

Lurøy kommune ønsker også en grensejustering. I vedtaket fokuseres det på den meget uhensiktsmessige grensen på Tonneshalvøya med tilliggende områder (gnr. 7 – 19), Selsøyen/ Hestmannøy (gnr. 2) og Nordnesøy/ Sørnesøy (Gnr. 1).

Øresvik lokalutvalg tilskrev 23.11.16 Fylkesmannen med blant annet anmodning om råd til lokalutvalget om hvordan kretser i Rødøy som ønsker grensejustering skal arbeide videre for å nå fram med sine ønsker om grensejustering, før Stortingets behandling av kommunereformen i 2017.

13.02.2017 tilskrev så Øresvik lokalutvalg Kommunal- og moderniseringsdepartementet hvor initiativet på ny lagt frem og det ble bedt om at: *«...departementet gjør de disposisjoner som*

---

anses som nødvendig for at Stortinget skal få en så riktig fremstilling av forholdene og mulighetene til å gjøre vedtak som er i tråd med både lokale vedtatte innbyggerinitiativ, og målsettinger med reformen.»

Tidligere utredningsarbeid

Tidligere utredningsarbeid er beskrevet i Rødøy kommunes uttalelse i saken. Under kommunereformen tok Rødøy etter flere sonderinger retningsvalg mot Bodø og «Ytre Salten-alternativet». Grensejusteringer som konsekvens av eventuelle sammenslåinger var tema i den kommunale prosessen. Tjenesteytingen skulle være prinsipp for eventuelle grensejusteringer mot nabokommunene Lurøy, Meløy og Rana.

I opinionsundersøkelse ble det stilt spørsmål om grensejustering mot Lurøy ved eventuell sammenslåing mot Bodø. Av hele befolkningen mente 65 % at enkelte kretser vurdert etter tjenestenivå burde få grensen justert mot Lurøy. Av den delen av befolkningen som bor i tilstøtende kretser til Lurøy mente 90 % av befolkningen at de burde tilhøre Lurøy ved en eventuell sammenslåing med Bodø.

Rødøy kommune valgte til slutt å bestå som egen kommune med dagens grenser.

En del av de opplysningene som benyttes i denne utredningen er hentet fra tidligere utredningsarbeid i forbindelse med kommunereformen. Vi legger til grunn at tallmateriale m.m. gir et godt beslutningsgrunnlag selv om ikke alt av opplysninger er oppdatert til 2017.

Geografiske plassering, forhold og topografi

Rødøy kommune ligger helt nord på Helgeland i Nordland på grensen mot Salten. Rødøy herred ble opprettet 1. januar 1838 og har et areal på ca. 711 km².

Rødøy kommune grenser i nord mot Meløy, i øst mot Rana, i sør mot Lurøy, i sørvest mot Træna og i nordvest mot Røst. Rødøy ligger på den nordvestlige delen av Helgelandskysten, og innbefatter Tjongsfjorden, Værangfjorden, Melfjorden med sidefjordene Nordfjorden og Sørfjorden.

Rødøy kommune består av omkring 1000 øyer, holmer og skjær. Ytterpunktet er øya Myken. To av øyene i sør er delt mellom Rødøy og Lurøy kommuner, disse har forskjellige navn etter kommunetilhørighet: Storselsøy/ Hestmona og Nordnesøy/ Sørnesøy.

Tonneshalvøya er delt med Lurøy i sør, og Tjongsfjordhalvøya er delt med Meløy i nord. Den sørvestlige delen av Svartisen og deler av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ligger i kommunens østlige del.

Rødøy tilhører Sør-Hålogaland bispedømme og Nord-Helgeland prosti. Rødøy er underlagt Salten politidistrikt, men ble fra 1. januar 2005 overført til Rana tingrett. Sør for Melfjorden betjenes kommunen av politi fra Helgeland. Rødøy har samhandlingsavtalene med Helgelandssykehuset, men har søkt Helse Nord om overflytting evt. delt tilknytning med Nordlandssykehuset. Rødøy har tidligere hørt til Helgeland regionråd, men er fra 2018 med i Salten regionråd.

Befolkning og demografiske utviklingstrekk

Rødøy hadde per 1. kvartal 2018 1244 innbyggere fordelt på 14 grunnkretser, hvorav 13 bebodde.

Rødøy hadde i perioden 1999 til 2018 en befolkningsnedgang på 20,8 %.

Den demografiske utviklingen preges, som mange andre steder i fylket, av at gruppen eldre over 67 år øker, mens det blir færre i yrkesaktiv alder og barn/ungdom.

Kommunikasjonsforhold

Bare 10 % av befolkningen i Rødøy kommune har fast veiforbindelse – de fleste er avhengig av hurtigbåt og ferge både for å komme til kommunesenteret og til nærmeste by/større tettsted.

Kommunesenteret Vågaholmen ligger på Tjongsfjordhalvøya, med fergeforbindelse både nordover og sørover langs FV17, Kystriksveien.

Fergesambandet nordover har ca. 18 rundturer/døgn og ca. 10 min overfartstid. Sambandet sørover har ca. 5 rundturer/ døgn, med ca. 70 min overfartstid. Det er daglig bussforbindelse til Ørnes, Bodø og Mo, og lokal buss mellom Jektvik og Vågaholmen. Korteste reisetid til både Bodø og Mo er ca. 2,5-3 timer, lengre fra øykretsene. Lokal fergerute i Rødøybassenget trafikkerer øyene ut til Nordnesøy, og anløper fastlandet i Jektvik ved FV17. Herfra er det veiforbindelse til kommunesenteret, og forbindelse med ferger til nærmeste byer/større tettsteder.

Nordlandsekspressen (hurtigbåt) har fire anløp i kommunen. Daglig avgang om morgenen nordover og ettermiddagen sørover gjør det mulig å gjøre dagsærend på anløpssteder lengre nord, med fire timer og 45 minutter oppholdstid i Bodø. Ærend sørover innebærer overnatting eller kombinasjon med andre reisemuligheter.

Lokal hurtigbåtrute, pendlerruten, trafikkerer øyene fra Myken og inn til fastlandet ved Tonnes i Lurøy og i Jektvik, før den ligger i Vågaholmen til ettermiddagsturen utover igjen. Mandager går den ekstra runde, noe som muliggjør halvdagsmøter internt i kommunen.

Skyss av barnehage- og skolebarn skjer med ferge, hurtigbåt og egen skoleskyssbåt, samt med buss. Gods følger FV17 eller godsruta Fjordlast Bodø til Rødøy, Træna og Lurøy. Denne er spesielt viktig for leveranse av fisk fra mottaksstasjoner i kommunen.

Samfunnsliv og tjenestetilbud

Hovednæringer er jordbruk, fiske og fiskeoppdrett. Det er mange små bedrifter i Rødøy kommune, ingen større hjørnesteinsbedrifter. Kommunen er største arbeidsgiver. Rødøy er også en kraftkommune. Reppa Kraftverk ligger innerst i Tjongsfjorden og har en produksjon på 74 GWh. Et nytt større vannkraftanlegg på om lag 210 GWh – SMISTO- er under utbygging. Anlegget er lokalisert på begge sider av Gjervalen helt sør i kommunen. Deler av vannreservoaret ligger i Lurøy.

Rødøy driver seks 1-10 skoler og fire barnehager. Store havstrekninger gjør det nødvendig å opprettholde desentralisert struktur.

Det drives to heldøgns omsorgssentre og legekantor på Røddøy og i Tjongsfjorden. Hjemmetjenesten drives ut fra de to omsorgssentrene. Ambulansebåten for Røddøy, Lurøy og Træna drives av Helgelandssykehuset og er stasjonert på Røddøy. Fra 2019 vil stasjonen flyttes til Kvarøy/Tonnes i Lurøy.

Kommuneøkonomi

Lån/gjeld

Kommunen har ifølge konserntall en høy lånegjeld på 91,5% av driftsinntektene pr 31.12.2017. Normtall for kritisk nivå er rundt 75 %. Avdragsutgiftene følger låneopptak og har bortimot doblet seg, fra 3,4 mill. i 2014 til 6,3 mill. i budsjettet for 2018.

Drift

Netto driftsresultat var for 2015, på minus 2,7%, for 2016 pluss 6,4% (med revisjonsmerkna vedr. inntektsføring og pensjon), 2017 negativt minus 2,2%. Her er normtall 1,75%

Det er stort behov for endring av drift, med strukturelle grep, for å få en sunn og stabil økonomi på sikt.

Negativ befolkningsvekst gir lavere rammetilskudd og utfordringer for å opprettholde en desentralisert drift av tjenestene.

Kommunen har avsetninger på disponible fond, men er sårbar for uforutsette hendelser. Budsjettdokumentet for 2018 forteller om en vanskelig balansering av budsjett, men at det jobbes godt med å handtere dette. Røddøy hadde ca kr 775 000,- i inntekter fra Havbruksfondet i 2017.

Lurøy kommune

Lurøy kommune er også en øykommune med 1915 innbyggere per 1.kvartal 2018. Lurøy har et areal på ca 265 km². Kommunesenteret ligger på Lurøya og Onøya. Andre større tettsteder i kommunen er Lovund og Sleneset.

Lurøy fastland har ferjefri veiforbindelse til Mo i Rana, som er nærmeste større by i regionen.

Lurøy kommune har en lav lånegjeld - 48,8% av driftsinntektene pr 31.12.2017.

Netto driftsresultat var for 2015 14,5%, for 2016 10,3%, 2017 8,7%. Kommunen har store avsetninger på disponible fond, pr 31.12.2016 over kr 68 mill. Lurøy hadde ca kr 723.000,- i inntekter fra Havbruksfondet i 2017.

Lurøy har også en negativ befolkningsvekst som vil gi lavere rammetilskudd og utfordringer for en desentralisert drift av tjenestene i årene fremover.

Pendling

Data er hentet fra SSBs pendlingstall for 2015.

Utpendling

Samlet	1 562 Arbeids- takere	1 324 Pendler ikke	50 Rana	32 Meløy	21 Bodø	14 Alstahaug	11 Herøy (Nordl.)	110 Andre
Rødøy	620 Arbeids- takere	472 Pendler ikke	29 Meløy	26 Lurøy	12 Bodø	12 Rana	7 Gildeskål	62 Andre
Lurøy	942 Arbeids- takere	810 Pendler ikke	38 Rana	16 Rødøy	11 Alstahaug	9 Bodø	9 Nesna	49 Andre

Innpendling

Samlet	1 441 Arbeids- takere	1 324 Pendler ikke	28 Rana	21 Meløy	13 Bodø	10 Alstahaug	6 Nesna	39 Andre
Rødøy	522 Arbeids- takere	472 Pendler ikke	17 Meløy	16 Lurøy	3 Bodø	2 Oslo	2 Nesna	10 Andre
Lurøy	919 Arbeids- takere	810 Pendler ikke	26 Rana	26 Rødøy	10 Bodø	10 Alstahaug	4 Nesna	33 Andre

Uttalelser Rødøy og Lurøy kommune

Fylkesmannen ba 1.11.17 kommunestyrene i Rødøy og Lurøy om å uttale seg i saken.

For Rødøy kommune, ba en spesielt opplyst om konsekvensene ved en eventuell grensejustering. Vi ba også opplyst om andre forhold av betydning for Fylkesmannen tilrådning til departementet.

I et møte mellom Fylkesmannen og rådmannen i Rødøy 17.01.18 ba Fylkesmannen om at kommunen også vurderte en mindre grensejustering enn det som fremkommer av innbyggerinitiativet.

Kommunestyret i Rødøy behandlet saken i møte 07.03.18 der en uttalte følgende:

«Forslaget til grensejustering mellom Rødøy og Lurøy kommuner innebærer at grunnkretser som omfatter hele 43 % av befolkningen overføres til Lurøy kommune, og det kan derfor ikke behandles som grensejustering etter inndelingslova. Forslaget om grensejustering mellom Rødøy og Lurøy kommuner avslås.

Rødøy kommune har utredet grensejusteringer mot både Meløy kommune og Lurøy kommune i kommunereformprosessen. KMDs krav om utredning og innbyggerinvolvering anses å være oppfylt.

Rødøy kommune ønsker ikke å utrede deling av kommunen, eller grensejusteringer mot nabokommunene, så lenge det ikke finnes hensiktsmessige og helhetlige løsninger for regionen».

Kommunestyret i Lurøy behandlet saken i møte 13.12.17. Det ble gitt følgende uttalelse:

«Lurøy kommune ber Fylkesmannen utrede grensejusteringer som legger til rette for god samfunnsplanlegging og helhetlig kommunale tjenestetilbud i dagens grenseområder mellom Rødøy og Lurøy kommuner. Dette gjelder områdene/kretsene Nesøy, Hestmona og Tonneshalvøya (fastlandssiden), der en legger til grunn en naturlig geografisk grenselinje langs fjorden.

Lurøy kommune har forventninger om at Fylkesmannen utreder konsekvensene ved grensejustering i forhold til demografiske endringer, kommunale tjenestetilbud og andre samfunnsmessige forhold i et fremtidig perspektiv.

Lurøy kommune imøteser Fylkesmannens utredning for uttalelse før saken sendes over til departementet».

I saksfremlegget vises det bl.a. til at kommunestyret i sak 22/15 vedtok følgende om grensejustering:

«Dersom reformprosessen ender med at Lurøy kommune går videre som egen kommune er det avgjørende at grensen mot Rødøy flyttes slik at den følger naturlig geografisk linje. Dagens grense er for langt utdatert, og hindrer optimal samfunnsplanlegging i grenseområdene. Det vil være et politisk lederansvar å løfte denne problemstillingen fram.»

Videre vises det til at:

«Det er liten tvil om at nevnte grenser er lite hensiktsmessige uti fra fornuftig, ressurs- og samfunnsøkonomisk tjenesteproduksjon i grenseområdene. Blant annet kan det nevnes at det på Lurøy fastland inklusiv Øresvikområdet (Rødøy) er tre grunnskoler med til sammen ca. 60 elever. Med den utbygging og rassikring som gjennomføres i området vil det på sikt være lite tjenlig for befolkningen og samfunnet at en opprettholder tre skoler med synkende elevtall. En bedre samordning av disse ressursene vil være tjenlig for både samfunnet og brukerne i et fremtidig perspektiv. Dette gjelder også andre kommunale tjenesteområder i berørte grenseområder.»

Lurøy kommune ved ordfører uttalte følgende i skriv av 13. mars 2018:

I brevet heter det bl.a.:

Grensene mellom Rødøy og Lurøy ble trukket i 1837 i ei tid hvor færingen var "eneste" framkomstmiddel og seilingsavstand til kirka gav grunnlaget for grensedragning. Det kan i denne sammenheng nevnes at Meløy ble egen kommune utgått fra Rødøy og Træna ble egen kommune utgått fra Lurøy på slutten av attenhundretallet.

Lurøy kommunestyre fattet positivt vedtak om grensejustering mot Rødøy i desember etter henvendelse fra fylkesmannen med bakgrunn i henvendelsen fra departementet. Lurøy kommune presiserer i sitt vedtak at det er snakk om grensejustering som omfatter delte

---

kretser gjeldende Sør/Nord Nesøy-Hestmona/Selsøya og fastlandsdelen etter grense trukket i Melfjorden.

Rødøy kommune har behandlet saken som en deling av kommunen hvor alle øyene opp mot Meløy samt fastlandet sør for Jektvik skal "avstås" til Lurøy. Dette delingsforslaget er behandlet i Rødøy kommunestyre med negativt resultat.

Lurøy kommune ser det som svært viktig at det fattes overordna anbefalinger og vedtak i denne saken så raskt som mulig.

Lurøy kommune utreder nå strukturer for oppvekst (skolestruktur-barnehagestruktur) samtidig som vi utreder strukturer innenfor helse og omsorg. Mulighetene for å finne gode løsninger innenfor disse tjenesteområdene påvirkes i stor grad av grensene mellom Rødøy og Lurøy.

Fylkeskommunens vedtak av ny ferge og hurtigbåtstruktur vil også i stor grad måtte ta hensyn til endret grense mellom Rødøy og Lurøy.

Lurøy kommune ber fylkesmann så raskt som mulig om å komme med sine anbefalinger. Lurøy kommune imøteser fylkesmannens utredning til kommunestyrebehandling før anbefalinger oversendes departementet. Lurøy kommune stiller gjerne i møter med fylkesmannen!»

Andre innspill

Sørfjorden lokalutvalg har i skriv av 5. mars 2018 til Fylkesmannen uttalt følgende:

«Sørfjorden Lokalutvalget har gått med en underskriftsliste her i bygda, og av 22 innbyggere har 15 skrevet seg på denne lista. Ut fra dette resultatet, (underskrifter) føler vi oss veldig klare til å bli en del av Lurøy kommune.

Momenter for å bli en del av Lurøy:

- *Helse og omsorgstjenesten.*
- *Legedekning. (fastlege)*
- *At vi rett og slett føler at vi blir motarbeidet fra Rødøy kommune, en tendens som har gått over flere år.*

Dette håper vi gir så pass sterke signaler om at vi vil mot Lurøy og at vi stiller oss bak forslaget fra Øresvik Krets.»

Innbyggerinitiativgruppa på Nesøya, 8198 Nordnesøy har oversendt resultat av meningsmåling som ble gjennomført av lokalutvalgene på Nesøya (Sørnesøy- og Nordnesøy Lokalutvalg), høsten 2016. De regner med at denne blir lagt stor vekt på ved en avgjørelse om hvor den nye grensen skal gå. Resultatet var: Av 98 stk. stemmeberettigede (over 16 år og registrert bostedsadresse på øya), var det 88 stk. som sa sin mening. - 86,24% oppslutning.

- 12,5% (11 stk.) vil at øya skal være delt slik den er i dag.
- 61,3% (54 stk.) vil at øya skal tilhøre Lurøy.
- 26,1% (23 stk.) vil at øya skal tilhøre Rødøy.

Av de 88 som har stemt er:

- 61% (54 stk.) fra Rødøy kommune og
- 39% (34 stk.) fra Lurøy kommune.

Ragnar Gjersvik har i skriv av 6. mars 2018 bedt om at gnr. 7 bnr. 1 Gjersvik på Tonneshalvøya snarest mulig blir innlemmet i Lurøy kommune. Gjersvik er eneste bonde på denne Rødøydelen av Tonneshalvøya. Det heter videre:

«Bygda Gjersvik -Langnes som har 5 fastboende og mange fritidsboliger, benytter seg av fylkeskommunal- og privat skyss til Tonnes i Lurøy kommune, ca 10 km unna, hvor vi får dekt våre forsynings-, transport-, bunkers-, og sosiale behov, via både offentlige og private kommunikasjonsløsninger.

En reise til Rødøy tjenestesenter og kommunesenter, innebærer minst 1 dags reise, i motsetning til Tonnes i Lurøy, hvor det forefinnes kommuneteknisk senter og nærhet til allerede benyttet legekontor, kirke, gravgård, omsorgssenter og hjemmetjenester innenfor omsorg.

Nærmeste lokale krets i Rødøy kommune, er Selsøyvik ca. 10 km unna, men tilbudet her er kun en liten dagligvarebutikk og lokalutvalgets møtested. I tillegg fungerer denne lokaliteten meget dårlig, på grunn av uhensiktsmessige og tidkrevende kommunikasjonsløsning, sammenholdt med eksisterende svært tidskrevende kommunikasjonsløsninger.

Øvrige opplysninger: I min -og forrige generasjon har barn fra området Langnes – Gjersvik hatt sin obligatoriske barneskole på Kongsvikosen i Lurøy, ca 6 km fra kaien på Tonnes. Av områdets øvrige beboere er det et ektepar, som begge har sine arbeidsplasser -og nærmeste familie i Lurøy. Også stedets pensjonist har sin nærmeste familie i Lurøy kommune. Overnatting og opplevelsessentret Buneset, drives av lokal kvinne og en medeier, sistnevnte, bosatt i Lurøy. Buneset, sin transport- og aktivitetsbase er på Tonnes havn i Lurøy kommune.

Som stedets innbyggere, føler vi oss tilsidesatt, som en ignorert utkant i Rødøy kommune, all den tid at våre behov for utbedringer og tilrettelegginger, ikke synes å bli hensynstatt av kommunen.»

Harry Pedersen har i flere skriv til Fylkesmannen tatt til orde for at Øresvik og Sørfjorden krets innlemmes i Lurøy. Det vises til at Øresvik krets ved lokalutvalget, tidligere har oversendt sitt innbyggerinitiativ om grensejustering – grenseflytting til FMNO og KMD, og undertegnede ønsker nå, å presisere, at det er ytterst viktig for Øresvik krets, og så snart som mulig å få en avgjørelse, som i 2020, fullstendig integrerer kretsen i Lurøy kommune. Det heter videre at Sørfjorden krets, ifølge egne lokalutvalgs dokumenter (vedlegg), også ønsker å gå til Lurøy kommune. Sørfjorden krets ligger 10 minutters fergereise unna Kilboghavn, Øresvik, og har de samme utfordringer som Øresvik krets, og vil derfor dra store fordeler av å tilhøre Lurøy kommune.

«Øresvik krets har ca 25 km vei til Lurøy/Rødøy innland/fastland sine ytterste-, av 6- 7 bygdesamfunn. Øresvik krets har pt. ca 13 personer i sitt daglig arbeide på Lurøy innland. Av offentlige tjenestetilbud benytter kretsen seg permanent av barnehager på Lurøy innland, og individuelt av fastlege/laboratorium hos Lurøy kommune sine 2 helsekontorer, som har åpent

4 dager ukentlig. Rødøy kommune betjener pt. Øresvik krets med legekantor om bord på en ambulanserbåt hver 14 dag, om det ikke oppstår samtidskonflikt med ambulansoppdrag.

Helgelandssykehuset vil i 2019 flytte sin base for nevnte ambulanserbåt, fra Rødøy til Lurøy (Tonnes), og pasienter i Øresvik krets vil da komme til å måtte bruke en hel dagsreise, for å kunne benytte seg av helsetjenestene i Rødøy kommune.

Øresvik skole (1-10) har pt 17 elever og 5 lærere, hvorav 3 lærere er bosatt i Lurøy. Innenfor maks 25 minutter med buss, ligger det på Lurøy innland 2 oppvekstsenter.

Når det gjelder omsorgstjenester fra Rødøy kommune til innbyggere i Øresvik krets, vises det blant annet til et notat i en klagesak, som foreligger hos FMNO. Selve klagesaken omhandler innsyn og Rødøy rådmannens bruk av FMNO enkeltvedtak, til å legitimere kommunens holdning i forhold til omsorgstjenesteloven, når det gjelder det generelle omsorgstjenestetilbudet utenfor kommunens omsorgssenterområder.»

Alle uttalelser med vedlegg er lagt ved oversendelsen til KMD.

Fylkesmannens vurdering

På bakgrunn av innbyggerinitiativ, oppdrag fra KMD og innspill/uttalelser i saken kan flere alternativer for grensejustering være aktuelle. En grensejustering nå vil, etter Fylkesmannens oppfatning, uansett kun måtte ses på som starten på en mer omfattende prosess om fremtidig struktur og grenser i regionen.

Alle alternativer kan ses på følgende kartklient:

<http://fylkesmannen.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=93b89271dcbe45ae8b454c46b4ab4574>

Dersom departementet velger å vedta en grensejustering må nøyaktige grenser utarbeides i samarbeid med Statens Kartverk.

ALT. A INNBYGGERINITIATIVET

Det grenseforløpet som følger av innbyggerinitiativet vil medføre at store deler av dagens Rødøy kommune blir del av Lurøy kommune.

Etter Rødøy kommunes beregninger vil 539 av kommunens 1267 innbyggere (SSBs tall pr. 1. januar 2017) bli tilhørende Lurøy dersom forslaget blir vedtatt. Dette vil ifølge kommunen utgjøre 43% (42,54%) av kommunens innbyggere. Rest-Rødøy vil etter en slik deling ha ca. 728 innbyggere.

Figur 1 alternativ A

Etter Fylkesmannens oppfatning vil en deling i samsvar med grenseforløpet i innbyggerinitiativet ikke kunne gjennomføres uten at det også finnes en løsning for restdelen av Rødøy.

Fylkesmannen fraråder derfor en grensejustering i samsvar med det primære forslaget som fremkommer i innbyggerinitiativet.

Alternativ B Sør/Nord Nesøy-Hestmona/Selsøya og fastlandsdelen

Lurøy kommune har stilt seg positive til en grensejustering som omfatter fastlandsdelen og delte øykretser.

Det heter i uttalelsen hit:

«Lurøy kommunestyre fattet positivt vedtak om grensejustering mot Rødøy i desember etter henvendelse fra fylkesmannen med bakgrunn i henvendelsen fra departementet. Lurøy kommune presiserer i sitt vedtak at det er snakk om grensejustering som omfatter delte kretser gjeldende Sør/Nord Nesøy-Hestmona/Selsøya og fastlandsdelen etter grense trukket i Melfjorden.»

Figur 2 Alternativ B

Øyene Sør/Nord Nesøy og Hestmona/Selsøya er delt mellom Rødøy og Lurøy.

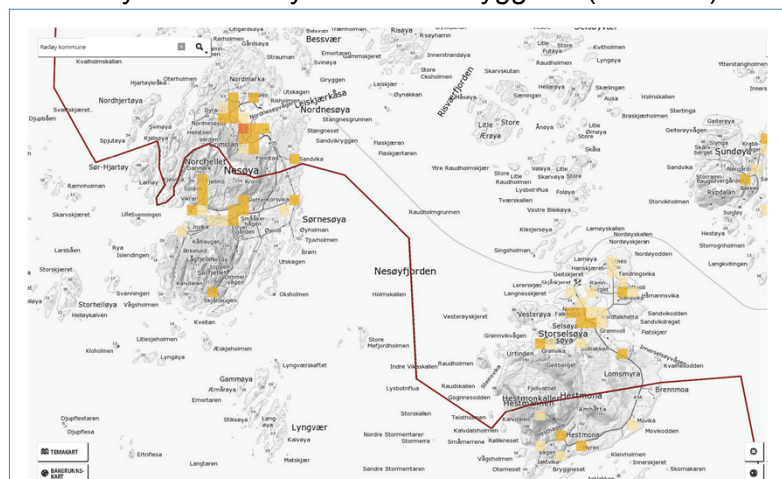
NORDNESØY I RØDØY KOMMUNE – SØRNESØY I LURØY KOMMUNE

Befolkning pr. 1. januar 2018:

Rødøy - Nord-Nesøy krets 78 innbyggere.
Lurøy - Sør-Nesøy krets 48 innbyggere. (2016-tall)

I faktaark fra Rødøy kommune med tall fra 2015 heter det:

«Rødøy kommune drifter skole- og barnehage tilbudet på øya. Barnehagen er lokalisert i skolebygningen på Nordnesøy. Skolen har undervisning på Nordnesøy i Rødøy, men har kroppsøving og mat og Helse på Sørnesøy skole i Lurøy en til to dager i

Figur 3 Delte Øyer Rødøy/Lurøy

---

uka, fordi det ikke er gymsal og skolekjøkken på Nordnesøy skole. Det er samarbeidsavtaler mellom kommunene for skole- og barnehageområdet.

Skolen har 8 av 13 elever fra Lurøy. Barnehagen har 2 av 9 barn fra Lurøy.

Musikkskolen 5 elever fra Lurøy. Andel lærerstilling faktureres Lurøy.

Helsesøster har skolehelsetjeneste på Sør- og Nordnesøy (ingen avtale med Lurøy).

Hjemmehjelp/hjemmesykepleie/psykisk ytes på Nordnesøy.

Kommunale vannverk, separat per kommune. Rødøy har brannvern for begge kommuner.

Butikk og post på Nordnesøy.

Fergeleie på Nordnesøy (anløp Jektvik). Hurtigbåtkai på Nordnesøy (anløp Vågaholmen og Tonnes i Lurøy) og Sørnesøy i Lurøy (anløp Onøy, Tonnes og Stokkvågen).

Av privat næring er fiske og mottaksstasjon for fisk sentralt.»

STORSELSØY I RØDØY KOMMUNE – HESTMONA I LURØY KOMMUNE

Befolkning pr. 1. januar 2018: Rødøy. Befolkning Storselsøy krets 23
Lurøy. Befolkning Hestmona 8 (Anslått av C. E. Isachsen 2016.)

Det heter i kommunens faktaark:

«Øya har en omkrets på om lag 24 km og et areal på ca. 13 km², hvorav i Rødøy ca. 8,5 km².

Valgkrets– forhåndsstemming og valgting på Storselsøy

Skolebygning i Rødøy. Ingen elever.

Hjemmehjelp/hjemmesykepleie/psykisk ytes på Storselsøy (for tiden ingen vedtak)

Kommunale vannverk, separat per kommune. Rødøy har brannvern for begge kommuner.

*Fergeleie i Rødøy (anløp Jektvik). Hurtigbåtkai i Rødøy (anløp Vågaholmen og Tonnes i Lurøy) og i Lurøy (anløp Onøy, Tonnes og Stokkvågen).
Gravgård og skolekapell i Rødøy.»*

Tonneshalvøya sør i Rødøy er delt mellom Lurøy og Rødøy og ligger i tilknytning til Lurøy fastland

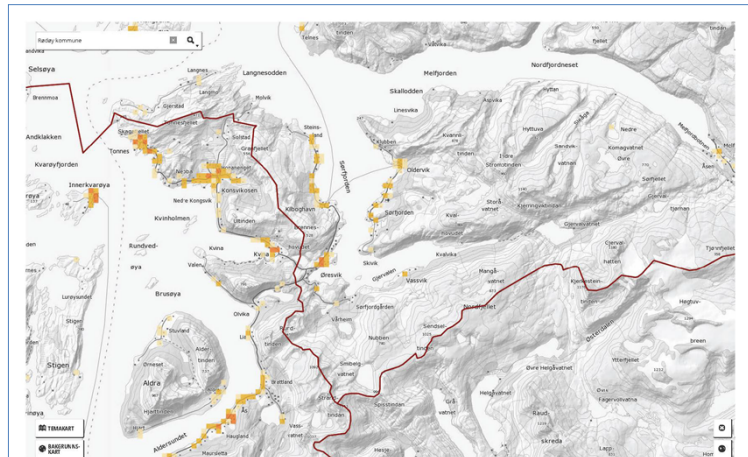
Befolkning pr. 1. januar 2018:

Rødøy. Befolkning Østre Sørfjord, Vestre Sørfjord kretser 146 innbyggere.

Lurøy. Befolkning Røytvik, Klevhals/Bratlandselv, Bratlandselv/Olvik, Kvina, Kongsvik, Aspdal kretser (fastland) 575 innbyggere (2016-tall).

Det heter i kommunens faktaark:
«Øresvik har 1-10 skole, ingen elever fra Lurøy.

Barn fra Rødøy kommune får barnehage tilbud i Lurøy kommune. 3 barn har plass i Kongsvik barnehage og 1 barn har plass i Aldersund barnehage. I tillegg er det 2 barn som blir 1 år i år, som ikke har barnehageplass dette barnehageåret. Det er samarbeidsavtaler mellom kommunene for barnehageområdet.

Figur 4 Tonneshalvøya

Helsesøster har skolehelsetjeneste i Øresvik. Før skolepliktig alder følger Lurøy opp barna for dem som ønsker det.

Hjemmehjelp/hjemmesykepleie/psykisk ytes i Østre Vestre Sørfjord kretser

Kommunale vannverk, separat per kommune. Lurøy har brannvern for begge kommuner.

Butikk og post i Lurøy: Alderssundet, Kvina og Tonnes Fergeleie FV 17 i Kilboghavn

Hurtigbåtkai i Lurøy: Tonnes (NEX) og Stokkvågen (Trænaruta)»

MELFJORDBOTN I RØDØY KOMMUNE – RANA KOMMUNE

Befolkning Melfjordbotn krets har 5 innbyggere (1.januar 2018)

Vinterstengt vei til Rana Kai, daglige båtanløp ved behov til Kilboghavn.

Valgkrets m/Sørfjorden – forhåndsstemming og valgting i Øresvik

Et grenseforløp i samsvar med innspillet fra Lurøy kommune vil medføre at de deler av Rødøy som ligger til Lurøys fastlandsside overføres til Lurøy. I tillegg vil de to øyene som er delt mellom kommunene gå til Lurøy.

Dette vil medføre at ca. 250 innbyggere overføres fra Rødøy til Lurøy. For Rødøy medfører dette en befolkningsreduksjon på mer enn 20% og restkommunen får mindre enn 1000 innbyggere.

For innbyggerne på fastlandssiden mot Lurøy – Tonneshalvøya og østre Sørfjord krets vil geografi/topografi og kommunikasjonsforhold tale for en grensejustering. De får enklere vei til tilbud og tjenester på Lurøy fastland. Innbyggerinitiativet fra Øresvik lokalutvalg, som har fått støtte fra Østre Sørfjord lokalutvalg, understøtter dette. Det er spesielt pekt på helse- og legetilbud som blir lettere tilgjengelig. Men også skole og barnehagetilbudet vil kunne samordnes og få en mer effektiv struktur ved en grensejustering.

Et flertall av innbyggere på Nesøya (Nordnesøy og Sørnesøy) ønsker ifølge meningsmåling utført av lokalutvalgene høsten 2016 at øya skal tilhøre Lurøy.

Fylkesmannen har forståelse for at innbyggere på Nesøya og Selsøy/Hestmona og Tonneshalvøya som er delt mellom Rødøy og Lurøy ønsker å tilhøre en og samme kommune. Det samme gjelder for innbyggerne i Øresvikområdet og Sørfjord som i stor grad benytter seg av tilbud i Lurøy kommune. Dette har blant annet sammenheng med avstander og reisetid til kommunesenteret i Rødøy.

Fylkesmannen mener imidlertid at det må legges stor vekt situasjonen for restkommunen (Rødøy) ved en deling av den størrelsesorden det her er snakk om. Det er ingen tvil om at deling som nevnt ovenfor vil kunne oppfattes som positivt for innbyggerne i området og bidra til mer effektiv kommunal tjenesteproduksjon. Men slik Fylkesmannen ser det, tilvarende negativt for Rødøy når det gjelder å opprettholde tjenestetilbudet overfor sine innbyggere etter en slik justering.

Etter Fylkesmannens oppfatning vil en deling i samsvar med grenseforløpet i innbyggerinitiativet ikke kunne gjennomføres uten at det også finnes en løsning for restkommunen av Rødøy.

Fylkesmannen anbefaler ikke en grensejustering i samsvar med det forslaget fra Lurøy kommune.

Mindre grensejusteringer

Alt. C1 – Tonneshalvøya (inkl. Østre Sørfjord krets)

En alternativ mindre grensejustering kan være at arealene på Tonneshalvøya og Østre Sørfjord, som begge ligger på fastlandssiden mot Lurøy kommune går til Lurøy.

På Tonneshalvøya vil dette omfatte Vestre Sørfjord krets/Øresvik og de delene av Selsøyvik krets som ligger på

Figur 5 Alternativ C1

fastlandssiden. (Se uttalelse fra Ragnar Gjersvik over).

Innbyggerne i Østre Sørfjord krets har en kort ferjeforbindelse fra Oldervik til Kilboghavn.

En slik grensejustering vil medføre at ca. 12% av befolkningen i Rødøy flyttes til Lurøy kommune.

Alt. C2 – Tonneshalvøya fastlandsdel

Et annet mindre alternativ er de befolkede delene av Tonnes fastland overføres fra Rødøy til Lurøy kommune.

Dette vil gjelde Vestre Sørfjord krets og deler av Selsøyvik krets.

Dette vil utgjøre ca. 10% av Rødøys befolkning.

Figur 6 Alternativ C2

Alt. C3 Tonneshalvøye uten å berøre Smibelg og Storåvatn Kraftanlegg

SmiSto ligger i hovedsak i Rødøy kommune og skal stå ferdig i 2019. Prosjektet omfatter to separate anlegg. Smibelg kraftverk sør for Gjervalenfjorden og Storåvatn kraftverk nord for Gjervalenfjorden.

En grensejustering i samsvar med innbyggerinitiativet og forslaget fra Lurøy kommune vil medføre at det nye kraftanlegget – SMISTO - i sin helhet overføres fra Rødøy til Lurøy kommune.

En grensejustering etter alternativ C1 vil medføre at begge kraftverkene i hovedsak overføres til Lurøy kommune.

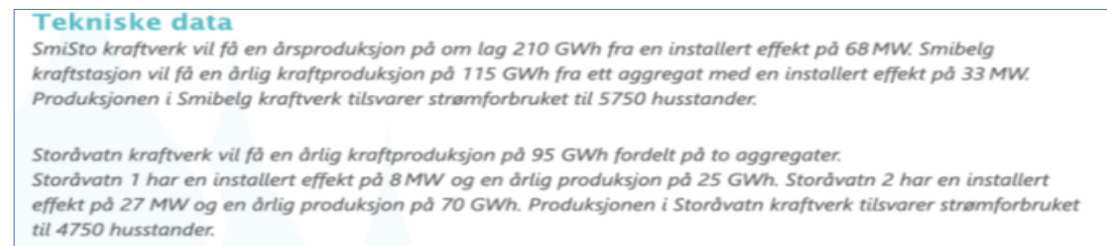
En grensejustering etter C2, som følger grunnkretsene vil medføre at Smibelg kraftverk overføres til Lurøy.

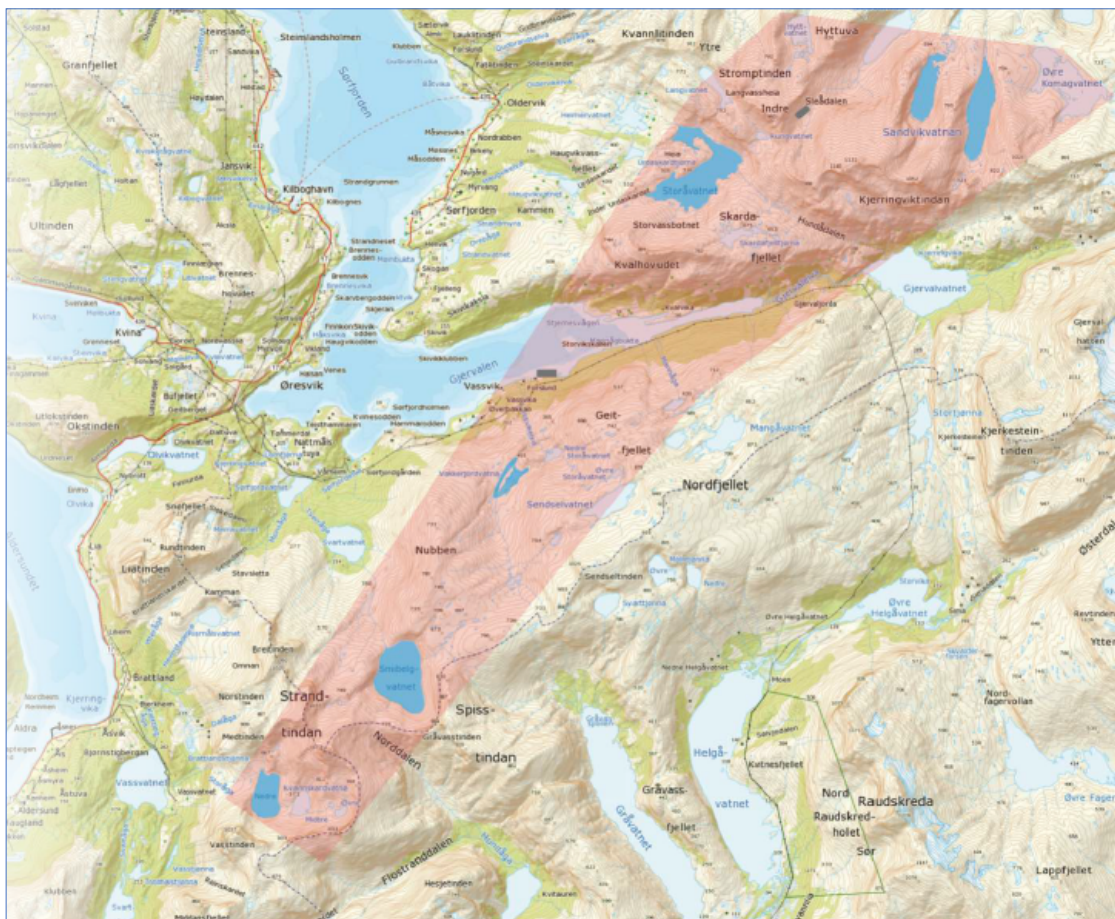
Figur 7 Alternativ C3

Dersom det skal legges vekt på at Rødøy kommune skal ha økonomisk bærekraft og et variert næringsliv i fremtiden, taler dette for at eventuelle inntekter og aktivitet knyttet til kraftverkene bør bli i Rødøy.

I så fall vil en grensejustering etter alternativ C3 medføre at områdene for kraftverkene ikke berøres

Figur 8 Faksimile fra infobrosjyre SmiSto

Figur 9 Faksimile fra infobrosjyre SmiSto

Fylkesmannens oppsummering og tilrådning

Grensejusteringer var tema i Fylkesmannens utredning om kommunereformen. I vår utredning sa vi blant annet følgende om justering av kommunegrensen mellom Rødøy og Lurøy:

«Fylkesmannen har mottatt innbyggerinitiativ fra flere av grensekretsene mellom Lurøy og Rødøy. Kretsene representerer øyer som er delt mellom Lurøy kommune og Rødøy kommune. Innbyggerundersøkelser i aktuelle kretser gir flertall for en grensejustering mot Lurøy. Lokalutvalgene har også gitt entydige uttalelser om at de ønsker å gå sørover. Dette uavhengig av om Rødøy og Lurøy blir stående som egne kommuner, eller om en eller begge inngår i nye kommuner. Øresvik lokalutvalg har fattet følgende vedtak 6.juni 2016 : «Øresvik og Sørfjorden krets søker innlemming i Lurøy kommune i form av grensejustering.» Nordnesøy lokalutvalg har fattet følgende vedtak 11.01.16: «Nesøya bør i sin helhet tilhøre én og samme kommune.»

Felles innbyggerinitiativ fra Lokalutvalgene i Sørnesøy og Nordnesøy ble levert Fylkesmannen 30.08.2016. Initiativet ble behandlet på felles folkemøte med politisk ledelse fra Lurøy og Rødøy tilstede. Avstemming på møtet var følgende (98 stemmeberettigede): 61,3% vil at øya skal tilhøre Lurøy, 26,1% vil at øya skal tilhøre Rødøy, 12,5% vil at øya skal være delt slik som i dag. Av de stemmeberettigede er 61% fra Rødøy kommune og 39% fra Lurøy kommune.

Rødøy kommune har fattet vedtak om å beholde dagens grenser.

Etter Fylkesmannens vurdering er det grunnlag for videre utredning av kommunegrensen mellom Lurøy og Rødøy. Et flertall av innbyggerne opplever deling av aktuelle øyer mellom to kommuner som uhensiktsmessige grenser. Fylkesmannen er tillagt oppgaven å vurdere helheten i regionen og vil derfor ikke tilrå en grensejustering mellom Rødøy og Lurøy uten at det finnes en løsning for resterende Rødøy».

Fylkesmannen har forståelse for at innbyggere på Nesøya/Nordnesøy og Hestmona/Selsøy og Tonneshalvøya som er delt mellom Rødøy og Lurøy ønsker å tilhøre en og samme kommune. Det samme gjelder innbyggerne i på østre side av Sørfjorden som i stor grad benytter seg av tilbud i Lurøy kommune. Dette har sammenheng med avstander og reisetid til kommunesenteret i Rødøy og hvor befolkningen lettest kan benytte seg av tilbud/tjenester.

Fylkesmannen mener imidlertid fortsatt at det må legges stor vekt situasjonen for restkommunen (Rødøy) ved en grensejustering og at det må finnes helhetlige løsninger for hele regionen. Det er en lignende situasjon nord i Rødøy kommune hvor Tjongshalvøya er delt mellom Rødøy og Meløy kommuner. Vi oppfatter imidlertid ikke at det er en del av oppdraget fra KMD å utrede en grensejustering her.

Det er ingen tvil om at deling som nevnt vil kunne være positivt for Lurøy kommune, men slik Fylkesmannen ser det, tilvarende negativt for Rødøy når det gjelder å opprettholde tjenestetilbudet overfor sine innbyggere. En stor del av kommunenes inntekter er avhengig av antall innbyggere. Kommunene er også avhengig av å ha en viss størrelse for å opprettholde og ha tilstrekkelige fagmiljøer og kapasitet.

Alternativene som er vurdert vil medføre at befolkningsgrunnlaget i Rødøy kommune reduseres med fra ca. 10% til mer enn 40 %. Dette av en totalbefolkning på ca. 1250 innbyggere.

Fylkesmannen står derfor fast på at vi ikke vil anbefale en grensejustering uten at det også finnes en løsning for restkommunen og regionen.

Konklusjon

Fylkesmannen anbefaler ikke at det foretas grenseendring mellom Rødøy og Lurøy kommuner med mindre dette inngår i en løsning som inkluderer hele regionen.

Med hilsen

Monica Iveland
fungerende fylkesmann

Egil Johansen
avdelingsdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Lurøy kommune
Øresvik Lokalutvalg
Rødøy kommune

8766 Lurøy

8185 Vågaholmen

Vedlegg oversendes på CD som legges ved.